

Rapportage nader ecologisch onderzoek

Diedenweg 51 t/m 121 (oneven) te Wageningen

In opdracht van: VvE Diensten Nederland Arnhem B.V.

17 december 2024

Colofon

© 2024 Laneco / VvE Diensten Nederland Arnhem B.V.

Tekst en samenstelling:

Tweede lezer:

Projectnummer: 06.24.01

In opdracht van: VvE Diensten Nederland Arnhem B.V.

Wijze van citeren: Wilbrink W. (2024). *Rapportage nader ecologisch onderzoek Diedenweg 51 t/m 121 (oneven) te Wageningen*. Laneco, Voorthuizen.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING.....	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	5
2	SOORTENBESCHRIJVING	7
2.1	GEBOUWBEWONENDE VLEERMUIZEN	7
3	ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE	8
3.1	ONDERZOEKSVRAAG	8
3.2	ONDERZOEKSMETHODIEK	8
3.3	ONDERZOEKSRONDES	9
4	ONDERZOEKSRESULTATEN	10
4.1	KRAAMSEIZOEN 2024	10
4.2	PAARSEIZOEN 2024	12
4.3	OVERIGE WAARNEMINGEN	13
5	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	14
5.1	CONCLUSIE EN EFFECTEN	14
5.2	CONSEQUENTIES.....	15
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	16
BIJLAGE 2	KAART VERBLIJFPLAATSEN VLEERMUIZEN 2024	17
BIJLAGE 3	SOORTENBESCHERMING	18

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de zuidwestzijde van Wageningen, aan de Diedenweg 51 t/m 121 zijn 6 appartementencomplexen aanwezig (zie figuur 1). Men is voornemens om de panden te verduurzamen waarbij mogelijk ingrepen aan de schil plaatsvinden zoals het vervangen van kozijnen, isoleren van de spouwmuur en/of het dak.

Figuur 1, ligging van het plangebied (rode contouren) aan de zuidoostzijde van Wageningen (ondergrond: PDOK viewer, 2024).

Laneco heeft de beoogde ingrepen getoetst aan de Omgevingswet en een quickscan uitgevoerd. Uit de eerder door Laneco uitgevoerde quickscan flora en fauna en verkennende inventarisaties (Wilbrink, 2023) is gebleken dat de bebouwing geschikt is als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Nader ecologisch onderzoek is noodzakelijk om het gebruik van het plangebied voor deze beschermde soorten in beeld te brengen.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

De bebouwing in de Benedenbuurt is gelegen langs de Diedenweg. Aan de achter- en zijkanten van de bebouwing zijn voornamelijk dichte bosschages aanwezig met daarin struiken en bomen. Direct langs de bebouwing aan de achterzijde loopt een verhard pad en liggen kleine stukken gazon. Aan de voorzijde van de gebouwen is in de eerste 2 meter een groene strook aanwezig met voornamelijk lage struiken zoals laurier (*Laurus nobilis*), conifeer (*Coniferae spec.*), vlinderstruik (*Buddleja davidii*) en hortensia (*Hydrangea spec.*).

De 6 verschillende gebouwen bestaan uit soortgelijke bebouwing met uit bakstenen opgetrokken muren van 3 verdiepingen hoog (zie figuur 2). De daken van de gebouwen bestaan uit een licht hellend zadeldak wat is afgedekt met lichtgrijze bitumen dakbedekking. Op elk dak zijn een viertal schoorstenen aanwezig. De daken steken aan alle zijden met een houten dakoverstek ongeveer 50 tot 100cm uit. Aan de voorzijde van de gebouwen zijn ramen en op elke verdieping balkons van de appartementen aanwezig. De bebouwing is intern opgedeeld in 4 verschillende delen welke via de 3 trappenhuizen bereikt kunnen worden. Aan de zijkanten van de gebouwen zijn enkel een klein aantal ramen aanwezig. Aan de achterzijde is toegang tot het gebouw en zijn balkons aanwezig.

Figuur 2, overzicht van de bebouwing binnen het plangebied met linksboven een overzicht van de voorzijde van de bebouwing, rechtsboven en rechtsonder de zijkanten van de bebouwing en linksonder de achterzijde van de bebouwing (foto's: Laneco, 2023).

2 SOORTENBESCHRIJVING

2.1 GEBOUWBEWONENDE VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfsplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn strikt beschermd in de Omgevingswet. In dit nader onderzoek is gezocht naar de soorten gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*).

3 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

3.1 ONDERZOEKSVRAAG

Het doel van dit onderzoek is om vast te stellen in welke mate beschermde soorten gebruik maken van het plangebied en welke vervolgpcedures wel of niet nodig zijn. Aantasting van rust-, voortplantings- en/of nestplaatsen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied van deze soorten kan procedurele gevolgen hebben in het kader van de Omgevingswet. Gericht veldinventarisaties kunnen het gebruik van het plangebied beter in beeld brengen en daarmee de procedurele gevolgen voor het plan inzichtelijk maken.

Als de effecten op (één van) deze beschermde soorten en/of soortgroepen zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of de verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor de ingrepen worden aangevraagd.

3.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

3.2.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2020). Er is onderzoek gedaan naar kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen. Massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn ook onderzocht vanwege de grootte en buffering van de bebouwing. Vanwege de afstand tot de rivier de Neder-Rijn (migratieroute) is de aanwezigheid van paarplaatsen van meervleermuis ook onderzocht.

Zomer- en kraamseizoen 2024

Conform het protocol zijn in de zomer 3 onderzoeksrondes uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli. Dit betroffen 2 avondrondes en 1 ochtendronde. De onderzoeken zijn uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal 20 dagen tussen de eerste en de laatste ronde. De avondrondes zijn door 12 personen uitgevoerd om 75% overzicht te hebben op de bebouwing. Het onderzoek is uitgevoerd vanaf zonsondergang tot circa 2,5 uur na zonsondergang vanwege de mogelijke aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Omdat de meeste vleermuissoorten 's ochtends langere tijd bij hun verblijfplaats zwermen, kon de ochtendronde door twee personen worden uitgevoerd. Vanwege de mogelijke aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis en meervleermuis is deze ronde vanaf drie uur voor zonsondergang uitgevoerd.

Paarseizoen 2024

In het najaar zijn drie avondrondes uitgevoerd om te zoeken naar paarplaatsen van vleermuizen. Het najaarsonderzoek is in de periode 1 augustus t/m 30 september uitgevoerd vanaf zonsondergang om te zoeken naar paarroepende vleermuizen. Twee

van de onderzoeksrondes zijn van 00.00. uur tot 02.00 uur uitgevoerd in verband met potentiële aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Minimaal één ronde is rond middernacht uitgevoerd i.v.m. de mogelijke aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis. Tussen de rondes is een minimale tussenpose van twintig dagen aangehouden. De avondrondes in het najaar duurden circa drie uur en twee rondes zijn vanaf zonsondergang gestart vanwege de mogelijke aanwezigheid van meervleermuis. De rondes zijn uitgevoerd door twee personen.

Methode

Het onderzoek naar vleermuizen is verricht met behulp van een batdetector D240X. Dit apparaat vertaalt de voor mensen onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen in hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op basis van ritme en klank van geluiden van elkaar onderscheiden. Interessante geluiden zijn opgenomen en geanalyseerd in het programma BatExplorer en/of Batsound.

3.3 ONDERZOEKSRONDES

Tabel 1: Onderzoeksrondes vleermuizen.

Datum	Start/einde (uur)	Zon op/ onder	Wind (Bft)	Temp. (°C)	Weersomstandigheden
<i>kraamseizoen (kraamverblijfplaatsen) 2024:</i>					
27-05-2024	21.45-00.15	21.45	0-1	12	Bewolkt
30-05-2024	21.40-00.30	21.49	0-1	20	Helder
15-06-2024	02.15-05.15	05.15	2	15	Bewolkt
27-06-2024	22.04-00.34	22.04	1-2	20	Helder
<i>Paarseizoen (paarverblijfplaatsen) 2024:</i>					
06-08-2024	00.00-02.00	21.24	1	17	Helder
19-08-2024	21.00-02.00	21.00	1	16	Helder
19-09-2024	20.08-23.08	20.08	1	19	Helder

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

De waarnemingen van de onderzoeksrondes naar vleermuizen in het kraam- en paarseizoen zijn visueel weergegeven op de kaart in bijlage 2.

4.1 KRAAMSEIZOEN 2024

Eerste onderzoeksrunde, 27 mei 2024

De eerste onderzoeksrunde betrof een avondronde waarin de twee meest noordelijke panden zijn onderzocht. Tijdens de ronde van 30 mei is de andere bebouwing onderzocht als aanvulling op deze ronde.

Tijdens de ronde zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis waargenomen. De eerste waarneming betrof een gewone dwergvleermuis welke circa 7 minuten voor zonsondergang uitvloog uit een open stootvoeg aan de achterzijde van nummer 117. Een totaal van drie individuen maakten gebruik van deze verblijfplaats. Rondom de bebouwing en het groen in de omgeving zijn circa 3 foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. De laatvliegers en ruige dwergvleermuizen zijn enkel overvliegend waargenomen. Naast de zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen aangetroffen.

Tweede onderzoeksrunde, 30 mei 2024

De tweede onderzoeksrunde op 30 mei betrof een avondronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis zijn waargenomen. In deze ronde zijn de vier zuidelijke panden onderzocht als aanvulling op de ronde van 27 mei.

De eerste waarneming betrof een uitvliegende gewone dwergvleermuis uit de bebouwing. Enkele minuten later zijn ook uitvliegende laatvliegers waargenomen. Gedurende de avond zijn er 3 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis van 1, 2 en 5 individuen, 2 kraamverblijfplaatsen van laatvlieger met 12 en 26 individuen en 2 zomerverblijfplaatsen van 1 laatvlieger vastgesteld. De locaties van de vastgestelde verblijfplaatsen zijn weergegeven in tabel 2. De soorten verlieten hun verblijfplaats via de open stootvoegen in de muur. De kraamverblijfplaatsen van laatvlieger vlogen uit via open stootvoegen aan de voorzijde, deze open stootvoegen zijn ter illustratie weergegeven in bijlage 3. Overige waarnemingen betroffen terugkerende laatvliegers welke invlogen om de jongen te zogen, en foeragerende of overvliegende dieren. Bij de overvliegende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers was te zien dat ze het groen achter de panden gebruikten als vliegroute in noordelijke en zuidelijke richting. Gezien de afwezigheid van soortgelijk alternatief in de omgeving wordt het beschouwd als een essentiële vliegroute. Naast de genoemde verblijfplaatsen en vliegroute zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen aangetroffen.

Derde onderzoeksrunde, 15 juni 2024

De derde onderzoeksrunde op 15 juni betrof een ochtendronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis zijn waargenomen.

De kraamverblijfplaatsen van laatvlieger welke tijdens de eerste ronde zijn waargenomen, zijn deels opnieuw waargenomen. Het betroffen 5 invliegende laatvliegers ter hoogte van nummer 83, ze vlogen in via de aanwezig open stootvoegen. Het laatste individu is ruim een half uur voor zonsopkomst invliegend waargenomen. Het lage aantal invliegende laatvliegers is te verklaren door het doorgaans vroeg in de nacht invliegen van laatvliegers waardoor ze tijdens ochtendrondes nauwelijks worden waargenomen. Overige waarnemingen betroffen gewone dwergvleermuizen en laatvliegers welke het groen rondom het plangebied gebruikte om langs te foerageren. De rosse vleermuis is enkel overvliegend waargenomen. Binnen het plangebied zijn naast de opnieuw bevestigde kraamverblijfplaats geen andere essentiële van het leefgebied van vleermuizen aangetroffen.

Vierde onderzoeksrunde, 27 juni 2024

De vierde onderzoeksrunde op 27 juni betrof een avondronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en rosse vleermuis zijn waargenomen.

De eerste waarneming betroffen een uitvliegende gewone dwergvleermuis uit de bebouwing binnen het plangebied. Gedurende de ronde zijn vijf zomerverblijfplaatsen (waarvan vier nieuwe locaties) van gewone dwergvleermuis binnen het plangebied vastgesteld. De locaties zijn in de onderstaande tabel samengevat. Niet veel later is de eerste van veertig uitvliegende laatvliegers waargenomen op een andere locatie dan voorgaande rondes. Dit betrof een kraamverblijfplaats ten hoogte van Diedenweg 101. Naast de kraamverblijfplaats is ook een zomerverblijfplaats van laatvlieger vastgesteld ten hoogte van Diedenweg 85. De gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en rosse vleermuis zijn enkel overvliegend waargenomen. Een groot deel van de individuen maakte opnieuw gebruik van de vliegroute via de achterzijde van de bebouwing en het groen. Binnen het plangebied zijn geen andere essentiële van het leefgebied van vleermuizen aangetroffen.

Conclusie kraamseizoen 2024

Tijdens de onderzoeksrondes in het kraamseizoen zijn de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en rosse vleermuis waargenomen. De vastgestelde verblijfplaatsen zijn in de onderstaande tabel weergegeven. Een vliegroute is vastgesteld langs de bebouwing en het groen ten westen van de bebouwing, gezien de afwezigheid van vergelijkbare alternatieven in de directe omgeving wordt het als een essentiële vliegroute beschouwd. De vliegroute wordt niet aangetast door de verduurzamingswerkzaamheden zolang het groen niet verlicht of verwijderd wordt. Naast deze vliegroute en verblijfplaatsen zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld.

Tabel 2, aangetroffen verblijfplaatsen met locatie en aantallen individuen.

Soort	Type verblijf	Globale locatie	Uitvliegopening	Aantal	Datum
Laatvlieger	Kraamverblijf	Diedenweg 53	Stootvoeg, voorzijde	12	30-05-2024
Laatvlieger	Kraamverblijf	Diedenweg 83	Stootvoeg, voorzijde	26 5	30-05-2024 15-06-2024
Laatvlieger	Kraamverblijf	Diedenweg 101	Stootvoeg, voorzijde	40	27-06-2024
Laatvlieger	Zomerverblijf	Diedenweg 67	Stootvoeg, achterzijde	1	30-05-2024
Laatvlieger	Zomerverblijf	Diedenweg 85	Stootvoeg, voorzijde	1	27-06-2024
Laatvlieger	Zomerverblijf	Diedenweg 93	Stootvoeg, voorzijde	1	30-05-2024
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 51	Stootvoeg, voorzijde	1	27-06-2024
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 61	Stootvoeg, voorzijde	1	27-06-2024
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 63	Stootvoeg, achterzijde	1	30-05-2024
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 73	Stootvoeg, kopse kant	2	30-05-2024 27-06-2024
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 85	Stootvoeg, kopse kant	5	30-05-2024
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 91	Stootvoeg, achterzijde	3	27-06-2024
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 117	Stootvoeg, achterzijde	3 1	27-05-2024 27-06-2024

4.2 PAARSEIZOEN 2024

Eerste onderzoeksrunde, 6 augustus 2024

De eerste onderzoeksrunde in het paarseizoen op 6 augustus betrof een nachtronde welke op middernacht is gestart om de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis te onderzoeken. De waargenomen soorten zijn gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Gedurende de ronde zijn rond de acht gewone dwergvleermuizen zwermend en aantikkend rondom het pand aan de Diedenweg 63 t/m 73 waargenomen. Dit duidt op de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in het pand. Overige waarnemingen betroffen enkele foeragerende en/of overvliegende dieren welke verspreid door het plangebied zijn waargenomen. Naast de aangetroffen massawinterverblijfplaats zijn binnen het plangebied geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen aangetroffen.

Tweede onderzoeksrunde, 19 augustus 2024

De tweede onderzoeksrunde op 19 augustus betrof een avondronde en nachtronde welke op zonsondergang is gestart en tot twee uur na middernacht heeft geduurd om de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van meervleermuis (en andere soorten) en massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis te onderzoeken. Tijdens deze ronde zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen.

Opnieuw zijn zwermende gewone dwergvleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Ditmaal betroffen het vier gewone dwergvleermuizen rondom de noordgevel van Diedenweg 87 t/m 97. Dit duidt op de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis in dit pand. Binnen en rondom het plangebied zijn circa tien gewone dwergvleermuizen waargenomen, mogelijk hebben individuen elkaar afgewisseld tijdens het zwermen en is het totaal aantal zwermende dieren gedurende avond groter dan dat op een enkel moment aanwezig was. Overige waarnemingen tijdens de ronde betroffen een foeragerende laatvlieger, twee overvliegende laatvliegers en een overvliegende rosse vleermuis. Naast de aangetroffen massawinterverblijfplaats zijn binnen het plangebied geen andere essentiële van het leefgebied van vleermuizen aangetroffen.

Derde onderzoeksrunde, 9 september 2024

De derde onderzoeksrunde op 9 september 2024 was een avondronde. De rondes is gestart op zonsondergang vanwege de mogelijke aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van meervleermuis. Tijdens de ronde zijn vier gewone dwergvleermuis en één laatvlieger waargenomen. Dit betroffen overvliegende en foeragerende dieren verspreid over het plangebied. Tijdens de ronde zijn geen essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen aangetroffen.

Conclusie paarseizoen 2024

Tijdens de onderzoeksrondes in het paarseizoen zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen. Enkel van de gewone dwergvleermuis zijn essentiële onderdelen van het leefgebied aangetroffen in de vorm van twee massawinterverblijfplaatsen in het pand aan Diedenweg 63 t/m 73 en het pand aan Diedenweg 87 t/m 97. Overige waarnemingen betroffen kleine aantallen overvliegende en foeragerende dieren. Tijdens de rondes zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld.

4.3 OVERIGE WAARNEMINGEN

Tijdens de uitgevoerde onderzoeksrondes zijn geen andere van belang zijnde waarnemingen gedaan.

5 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

Aan de zuidwestzijde van Wageningen, aan de Diedenweg 51 t/m 121 zijn 6 appartementencomplexen aanwezig. Men is voornemens om de panden te verduurzamen waarbij mogelijk ingrepen aan de schil plaatsvinden zoals het vervangen van kozijnen, isoleren van de spouwmuur en/of het dak.

Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving. Uit de eerder door Laneco uitgevoerde quickscan flora en fauna en verkennende inventarisaties (Wilbrink, 2023) is gebleken dat de bebouwing potentieel geschikt is voor gebouwbewonende vleermuizen. Dit nader onderzoek is uitgevoerd om te onderzoeken wat de functie van de bebouwing is en welke soorten hiervan gebruik maken.

5.1 CONCLUSIE EN EFFECTEN

Tijdens de vleermuisonderzoeken in 2024 zijn verblijfplaatsen van de soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger binnen het plangebied vastgesteld. Dit betroffen 3 kraamverblijfplaatsen van laatvlieger, 3 zomerverblijfplaatsen van laatvlieger, 2 massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en 7 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis (zie tabel 3). Daarnaast is een vliegroute langs het groen ten westen van de bebouwing aangetroffen, gezien de structuur en de afwezigheid van alternatief met een gelijke structuur in de directe omgeving wordt deze route als essentieel beschouwd.

Indien verduurzamingswerkzaamheden plaatsvinden waarbij het dak of de spouw aangetast worden of tijdelijk open komen te liggen zijn effecten op de verblijfplaatsen niet uitgesloten en is een vergunning onder de Omgevingswet noodzakelijk. De vliegroute wordt door de voorgenomen werkzaamheden niet aangetast, wel dient verlichting op het groen te worden voorkomen.

Tabel 3, aangetroffen verblijfplaatsen met locatie en aantallen individuen.

Soort	Type verblijf	Globale locatie	Invliegopening	Aantal
Laatvlieger	Kraamverblijf	Diedenweg 53	Stootvoeg, voorzijde	12
Laatvlieger	Kraamverblijf	Diedenweg 83	Stootvoeg, voorzijde	26
Laatvlieger	Kraamverblijf	Diedenweg 101	Stootvoeg, voorzijde	40
Laatvlieger	Zomerverblijf	Diedenweg 67	Stootvoeg, achterzijde	1
Laatvlieger	Zomerverblijf	Diedenweg 85	Stootvoeg, voorzijde	1
Laatvlieger	Zomerverblijf	Diedenweg 93	Stootvoeg, voorzijde	1
Gewone dwergvleermuis	Massawinterverblijf	Diedenweg 63 t/m 73	Stootvoegen rondom	8
Gewone dwergvleermuis	Massawinterverblijf	Diedenweg 87 t/m 97	Stootvoegen rondom	4
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 51	Stootvoeg, voorzijde	1
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 61	Stootvoeg, voorzijde	1

Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 63	Stootvoeg, achterzijde	1
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 73	Stootvoeg, kopse kant	2
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 85	Stootvoeg, kopse kant	5
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 91	Stootvoeg, achterzijde	3
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Diedenweg 117	Stootvoeg, achterzijde	3
Gewone dwergvleermuis Laatvlieger	Vliegroute	Achterzijde en groen gelegen achter de panden	-	-

5.2 CONSEQUENTIES

De beoogde ingrepen hebben mogelijk een aantastend effect op verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Door ingrepen waarbij de spouw wordt aangetast, (tijdelijk) open komt te liggen of wanneer uitvliegruimtes worden aangetast worden negatieve effecten op 3 kraamverblijfplaatsen van laatvlieger, 3 zomerverblijfplaatsen van laatvlieger, 2 massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en 7 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verwacht. Voor de beoogde werkzaamheden is daarom een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Ten aanzien van de overige onderzochte soorten zijn geen negatieve effecten te verwachten voor essentiële onderdelen van het leefgebied.

Tot slot geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht waarbij de initiatiefnemer alles moet doen wat in zijn macht ligt om het doden en of verwonden van in het wild levende planten en dieren te voorkomen. Daarnaast geldt ook de zorg voor het broedseizoen van vogels (globaal 15 maart t/m 15 juli) om het verlaten van actieve nesten te voorkomen.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

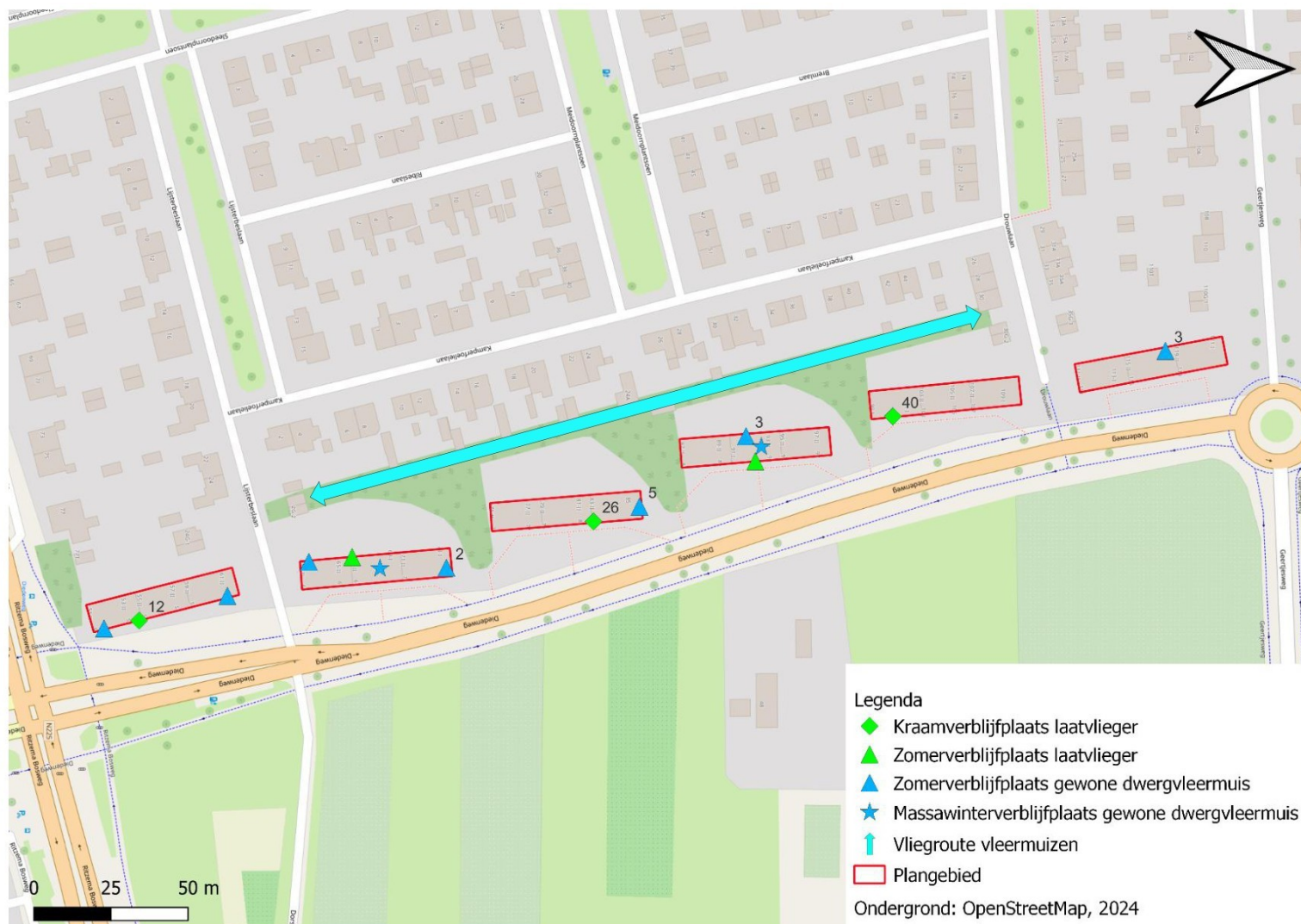
Wilbrink, W., (2023). *Quick scan flora en fauna VvE's Bovenbuurt en Benedenbuurt, Wageningen*. Laneco, Ede.

OpenStreetMap (2024). Geraadpleegd in december 2024 via <https://www.openstreetmap.org/#map=8/52.154/5.295>

PDOK Viewer (2024), PDOK viewer. Geraadpleegd in december 2024 van www.pdok.nl/viewer/#

Vleermuisvakberaad, Netwerk Groene Bureaus, RVO & Zoogdiervereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021, oktober 2021.

BIJLAGE 2 KAART VERBLIJFPLAATSEN VLEERMUIZEN 2024

BIJLAGE 3 UITVLIEGOPENINGEN GEBRUIKT DOOR LAATVLIIEGER

Figuur 3, gebruikte soorten open stootvoegen door de kraamkolonies laatvlieger op alle 3 de kraamlocaties. De afbeelding is genomen ten hoogte van nr. 117, hier is geen kraamkolonie aangetroffen, de afbeelding is enkel ter illustratie van de soort gebruikte open stootvoegen. (foto: Laneco, 2023)

BIJLAGE 4 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Omgevingswet bepalend. De Omgevingswet is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast. Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Omgevingswet opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.38 lid 1 Bal: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 11.37 lid 1 en 3 Bal: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwildeerde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Omgevingswet. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Omgevingswet wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Omgevingsvergunningen worden slechts verleend wanneer geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden er mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Omgevingswet altijd de zorgplicht. De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.